

Новоскольцева Л., кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і правознавства Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (Харків, Україна), E-mail: visnukdnu@i.ua

Екологічні і економічні виклики сучасної цивілізації.

***Анотація.** У статті досліджується актуальна проблема еколого-економічної тематики, яка вийшла на рівень глобальної теоретичної і практичної проблеми на початку 70-х років, коли вибухнула світова нафтова криза і поступили перші сигнали про катастрофічні зміни, що відбуваються в доквіллі. Індустріальне суспільство, що досягло вершини технологічної модернізації, не здатне регулювати свої стосунки з природою і нестримно йде до деградації природного і урбанізованого середовища, до вичерпання непоновлюваних, передусім енергетичних, ресурсів.*

***Ключові слова:** екологія, економіка, цивілізація, світова криза, індустріальне суспільство, технологічна модернізація*

УДК 316.32

Подвірна Н. С.,

кандидат політичних наук,
доцент кафедри економіки та менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесом
Львівського національного університету ім. І. Франка
(Львів, Україна), E-mail: podvirna.n@gmail.com

**ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ
НА ПРИЙНЯТТЯ ПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ**

***Анотація.** Стаття присвячена глобалізації та розумінню такої категорії, як рішення. Дається аналіз західних фахівців у сфері управління, розглядаються основні актори, які приймають політичні рішення, розкриваються особливості мислення політичного лідера.*

***Ключові слова:** глобалізація, політичне рішення, управління, індивідуальний інформаційний простір, бюрократія, мислення, політичний лідер.*

Сучасний політичний процес у будь-якій державі тісно пов'язаний з процесом і механізмом прийняття політичних рішень, а також із особистістю, яка ці рішення приймає. Процес глобалізації, що почався в кінці другого тисячоліття, його актуалізація, спрямованість і навіть саме його існування також безпосередньо пов'язані з прийнятими на вищому політичному рівні країни рішеннями.

Питанням глобалізаційних процесів присвячено чимало наукових праць. Серед науковців, які займаються даною проблематикою варто виділити С. Соколенка, М. Примуша та Р. Войтовича, які у своїх наукових дослідженнях розглядають впливи глобалізаційних процесів на Україну. Вивченню політичних рішень також присвячено чимало праць. Серед основних робіт, які використовуються у даній статті варто виділити А. Дегтярева та Т. Клементевич, дослідження яких стосуються процесу імплементації політичних рішень. Вплив особистих якостей політичного суб'єкта на прийняття рішень розкрито у роботах Г. Саймона та Д. Майерса.

Становлення глобальної господарської системи, що руйнує кордони національних господарств, пов'язаних міцними торговельними, фінансовими, політичними, соціальними і культурними відносинами, – найбільш значущий процес, який визначив обличчя світу на межі ХХ–ХХІ століть. Механізм глобалізації є об'єктом ґрунтовних досліджень, дискусій та суперечок серед економістів і політиків. Показником глобальної мобільності людини, імовірно, буде універсальне утворення і здатність мобілізуватися й учитися протягом усього життя. У новому тисячолітті міжнародне співробітництво переходить в еру глобалізації розвитку, що відкриває для людства не тільки нові, раніше небачені можливості розвитку і якісного росту, але і нові загрози, проблеми і глобальні конфлікти. Тому сьогодні вже немає сумніву, що перед людством об'єктивно стала глобальна проблематика, порядок денний ХХІ століття і невідкладні проблеми глобальної організації світоустрою і прийнятного для всіх держав глобального управління. Глобальні зміни, разом з іншими об'єктивними факторами, сприяють пошуку ефективних шляхів зменшення несприятливих наслідків, надійних методів прогнозування можливих змін з метою виживання і подальшого процвітання держав. Хотілося б звернути увагу на поширену точку зору серед низки соціальних філософів і політологів, що в сьогоdnішньому світі, при ухваленні політичних рішень, необхідно враховувати той факт, що, незважаючи на те, що в США і ряді розвинених європейських держав міцні традиційні духовні цінності, наприклад, патріотизм, служіння своєму народові, соціальна відповідальність, повага до державної символіки, культури, історії своєї держави, любов до рідної землі і т.п., разом із цим, перелічені вище цінності на початку третього тисячоліття не відповідають реаліям нового часу, в якому, на жаль, панує войовничий лібералізм, економічний раціоналізм і приватновласницькі інстинкти. Ці якості привносять успіх у політичній та діловій сферах. Таким чином, розглядаючи технологію прийняття політичних рішень у сучасному світовому політичному процесі, не можна не враховувати моральний аспект, а точніше моральний виклик сучасних політичних суб'єктів до всього людства.

На підставі аналізу наукової літератури, присвяченої прийняттю політичних рішень, можна констатувати той факт, що на початку третього тисячоліття відбувається бурхливий розвиток суспільства. Це пов'язано з посиленням тенденцій глобалізації, децентралізації і впливом ринкових відносин. У даному дослідженні зроблено спробу визначити вплив глобалізації на технологію прийняття політичних та управлінських рішень.

У науковому співтоваристві можна виділити дві поширені точки зору щодо ролі рішень у системі політичного менеджменту, а також у системі державного управління та державної політики – «широка» і «вузька».

Згідно з точкою зору західних фахівців у галузі управління – Г. Саймона, М. Мескона, Ф. Хедуорі, – рішення є не одномоментним актом, а тривалим та складним управлінським процесом. Таким чином, як вважають прихильники «широкого» погляду на таку проблему, сутність управління полягає в організації процесу досягнення певних цілей, прийняття та здійснення

оптимальних рішень. В основі моделі організаційного прийняття рішень Г. Саймона лежить концепція пізнавальних обмежувачів індивідуального прийняття рішень. Г. Саймон підкреслює, що ізольований індивідуум не може досягти високого ступеня раціональності, оскільки число варіантів, яке він повинен розглянути, дуже велике. Індивідуальний вибір відбувається на основі «даностей», тобто передумов, прийнятих суб'єктом у якості бази для вибору. Поведінка ж буде визначатися виходячи з меж, встановлених цими «даностями». Організації визначають повний набір завдань, стійкі очікування, необхідну інформацію і засоби, поточну робочу програму і набір стримуючих факторів, в межах яких необхідні рішення можуть бути прийняті. Ці «даності» надаються індивідуальним учасникам [1, с. 204]. Отже, прихильники цієї точки зору вважають, що процес прийняття рішень є складним управлінським процесом і на нього можуть впливати разом з об'єктивними чинниками соціально-економічної дійсності і суб'єктивні моменти, пов'язані з людиною, яка перебуває на рівні їх прийняття.

Інші вчені є представниками «вузького» погляду на категорію «рішення» – Дж. Андерсон, М. Хілл, А. Карпов та ін. Вони вважають, що рішення виступає або однією з функцій публічної політики, або лише однією з фаз управлінського процесу разом з фазами аналітичної підготовки та практичної реалізації тих же рішень. Англійський учений Майкл Хілл зазначає, що «політичне управління може іноді бути ідентифіковано в термінах рішення, але дуже часто публічна політика включає в себе цілі групи рішень або ж те, що на вигляд дещо ширше, ніж просте їх проектування. Публічно - державна політика розвивається швидше навіть у рамках фази, що позначається як фаза реалізації рішень, ніж на стадії їх вироблення та прийняття всередині політико-управлінського процесу» [10, с. 142]. Отже, необхідно звертати увагу не тільки на політичні чи інші «заяви», але й на реальні «вчинки». З одного боку, потрібно звертати увагу на продекларовану програму політичних дій, а з іншого - на результат. Політична практика свідчить про те, що результат часто відрізняється від планованого, тобто програми політичних дій.

Серед основних суб'єктів, які приймають політичні рішення і мають суттєвий вплив, як правило, виділяють [4, с. 367]:

- керівників країни (президенти, прем'єр - міністри, монархи тощо);
- депутатів (законодавців);
- уряди;
- Раду безпеки;
- політичні партії;
- засоби масової інформації;
- групи тиску;
- «неформальні об'єднання» (наприклад, масонські ложі) тощо.

Політичне рішення складає основну компоненту загального процесу розробки і здійснення публічної політики. Політичне рішення як процес узгодження цілей і засобів їх досягнення суб'єктами політичної діяльності, у суспільстві з досить високим рівнем політичної культури не порушує цілісності і стабільності політичної системи. Прийняття рішень – важлива

частина діяльності суб'єкта політики. Саме в цьому процесі відбувається творчий акт, подальша активізація якого потребує великої організаційної роботи, ініціативи та творчості на кожному її етапі. Чим складніше рішення, які приймаються, тим вищим вважається творчий рівень праці. Ухвалення політичних рішень, це комплексна й кооперативна діяльність соціальних акторів. Цей процес пронизаний горизонтальними та вертикальними комунікаціями, прямими та зворотними взаємозв'язками між акторами.

Прийняття політичного рішення має свій внутрішній алгоритм:

- аналіз та оцінка існуючої політичної реальності;
- постановка політичної мети;
- формування способів досягнення мети;
- прийняття рішення про виконання конкретних політичних дій, контроль виконання та ін.

Процес прийняття політичного рішення складається з трьох етапів:

- вироблення альтернативних варіантів політичного вирішення соціальної проблеми;
- вибір конкретного варіанта політичного вирішення соціальної проблеми;
- реалізація політичного рішення.

На етапі вироблення альтернативних варіантів формуються політичні цілі і засоби їх досягнення у вигляді певних вимог до різних суб'єктів та інститутів влади. Оскільки різні суб'єкти влади зазвичай мають не однако-ве бачення політичних проблем, політичні цілі формулюються, як правило, у вигляді альтернатив, що передбачають кілька варіантів, способів досягнення необхідного результату.

При розробці альтернатив важливо правильно оцінити поточну ситуацію та визначити ознаки ефективного вирішення, відповідного цілям організації. На цьому етапі важливу роль відіграє процедура обговорення альтернативних пропозицій (відкрита або закрита). Правильна оцінка сприяє досягненню поставлених цілей, у той час як помилкова оцінка і невірне прийняття рішення ускладнюють досягнення бажаного результату.

У процесі прийняття рішень визначальну роль відіграє індивідуальний інформаційний простір [10, с. 137]. Це означає, що ефективність прийняття політичних рішень суттєво залежить від психологічних особливостей суб'єкта прийняття рішень, так само, як і залежить вона й від інформаційної невизначеності. Вона притаманна не тільки зовнішньому середовищу, але й самому процесу прийняття рішення та може означати не тільки неповноту інформації, але й відсутність чітких критеріїв вибору рішення, а також нечіткий якісний опис проблемної ситуації.

Розглядаючи соціально-політичний розвиток пострадянської України, очевидно, що багато причин кризового стану в країні насправді є наслідками неефективних і спрощених політичних рішень у системі владних відносин. Цілком очевидно, що сучасна бюрократія зовсім не є пасивним статистом ні в загальному процесі державного управління, ні в механізмі прийняття багатьох політичних рішень. Ч. Ліндблом правомірно зазначає, що «бюрократи виступають як активні учасники процесу прийняття рішень, оскільки

адміністративні органи зазвичай модифікують і навіть устанавлюють ту чи іншу політику під час спроб її впровадження в життя, до того ж нерідко буває, що самі ж виборні політики доручають виконавчим органам виробляти політичний курс» [10, с. 139]. Сучасний чиновник повинен своєчасно у рамках своєї компетенції приймати рішення.

При оцінці стилю прийняття рішення політичним лідером одним із важливих критеріїв є когнітивна складність, тобто рівень диференціації та інтеграції, який характеризує інформаційний процес політичного лідера. Вона чітко проявляється при аналізі письмових документів і виступів політиків. Когнітивна складність має два взаємопов'язані аспекти: концептуальну складність та інтегративну складність.

Концептуальна складність є ступенем диференціації, який політичний лідер демонструє при опису чи обговоренні інших учасників політичного процесу, їхніх ідей та проваджуваної політики в цілому. Чим концептуально простіше викладає свої судження політичний лідер, тим сильніша у нього тенденція класифікувати об'єкти та ідеї за допомогою двовимірних вимірювань: добре – погано, чорне – біле, або – або; тим сильніше його небажання бачити двоїстість в оточенні і реагувати швидше одноманітно на об'єкти та ідеї.

Інтегративна складність означає здатність співвідносити різні елементи і вимірювання проблеми або соціальнополітичної ситуації шляхом створення комбінацій, синтезу, інтеграції. Різні рівні диференціації та інтеграції в інформаційному процесі мають результатом різні стратегії вирішення. Таким чином, інтегративна складність є атрибутом процесу отримання, інтерпретації та інтеграції інформації.

Характеристики мислення політичного лідера можуть бути розглянуті як збірне поняття. Тут швидше треба говорити про конкретні властивості мислення: гнучкість, продуктивність, швидкість, аналітичність.

Дуже важливою характеристикою, яка часто притаманна стилю прийняття рішення політичним лідером, є догматизм. Для догматичного політичного лідера надзвичайно важливі традиції, правила, принципи сприйняття нової інформації і прийняття рішення.

Гнучкість мислення політичного лідера тісно пов'язана з його підходом до отримання інформації. Якщо він отримує широку та різнобічну інформацію, то оперує більш адекватними об'ємними образами, що дозволяють мислити широким набором категорій. У той же час жорсткість мислення нерідко визначається значною кількістю політичних стереотипів, однак стереотипність мислення не може розглядатися однозначно як перешкода до зміни політичного курсу, повороту його в інше русло. Стереотипність звужує цю здатність, але все ж таки політик, який оперує переважно у своєму мисленні політичними стереотипами, може трансформувати свою поведінку у світі, надати їй іншу спрямованість. [10, с. 139].

Швидкість мислення політичного лідера - дуже важлива характеристика як для виживання його держави в момент військово-політичної кризи, так і для нього самого як вищої політичної еліти країни. Однак, вважаючи, що у політичного лідера швидкість мислення повинна бути (якщо

це не маріонетка, а реально діюча особа) досить високою, то все ж деякі політичні лідери демонструють особливо швидке мислення. Зазвичай це описують як швидкість розумової реакції у відповідь на проблемну ситуацію. Такий політик реагує швидко, видаючи оцінку події з точки зору причин і наслідків, залишаючи за собою право переоцінити її в разі додаткової інформації.

Аналітичність мислення лідера суттєво впливає як на формування довгострокової політичної стратегії, так і на прийняття екстрених рішень у гострих політичних та міжнародних кризах. Здатність виявити всі складові елементи ситуації, їх взаємозв'язок, структуру в цілому дозволяє політичному лідерові побачити причинно - наслідкові зв'язки в політичних явищах. Якщо у політичного лідера немає схильності до аналізу ситуації, але є тенденція сприймати її поверхово як даність, в її абсолютному значенні «добре» чи «погано», то хибність політичної поведінки багато в чому зумовлена [8, с. 378].

Стиль прийняття політичних рішень індивідуальний для кожного політичного лідера. Він може бути:

- гнучким – зі схильністю до ризику;
- гнучким, але зі схильністю до обережності;
- жорстким – зі схильністю до ризику;
- жорстким – зі схильністю до обережності.

Політичний лідер з гнучким стилем прийняття рішень та зі схильністю до ризику буде аналізувати при виборі альтернатив велику кількість аргументів «за» і «проти», прагнучи вирішити на користь тієї альтернативи, яка, на його думку, більше наблизить його до мети. При цьому ризик, як спільна цінність, не буде стримуючим фактором та більш ризикованою, як з точки зору можливих негативних наслідків у разі невдачі, так і з точки зору невисокої ймовірності позитивного результату, альтернатива може бути обрана в результаті політичного рішення. Таким чином, часто всі плюси від всебічного аналізу ситуації нівелюються мінусами від зайвої схильності до ризику, і це приводить країну на чолі з політичним лідером з таким стилем прийняття рішень на межу політичної чи міжнародної кризи.

Гнучкий та зі схильністю до обережності стиль прийняття політичних рішень є, ймовірно, найкращим для сучасного політичного лідера. У науковій літературі часто неправомірно ставиться знак рівності між обережністю і боязкістю, нерішучістю політичного лідера. Схильність до обережності не заважає приймати сміливі політичні рішення, ті альтернативи, наслідки яких у разі невдачі будуть менш неприємними, а ймовірність позитивного результату вищою.

Політичний лідер з жорстким стилем прийняття політичних рішень та зі схильністю до ризику, як правило, не розглядає аргументи, що суперечать його попередній позиції з приводу альтернативи, що обирається. Навіть якщо ситуація складається явно не на користь цього вибору, він, як правило, не відмовляється від свого і не переглядає рішень навіть під впливом нової суттєвої інформації. Ризиковане рішення буде прийматися без огляду на наслідки, без урахування додаткових даних про малу ймовірність успіху.

[8, с. 379]

Політичний лідер з жорстким стилем прийняття політичних рішень та зі схильністю до обережності все - таки менш небезпечний і для власної країни, і на міжнародній арені, хоча зрушити його з вихідних позицій буває вкрай важко навіть за допомогою найбільш вражаючої нової інформації, тим не менш, потяг до обережності принаймні зменшує вірогідність небезпечних політичних ініціатив та акцій. Однак, вважаючи альтернативу оптимальною також і з точки зору обережності, такий політичний лідер інколи не зможе оцінити наслідки її негативного результату при надходженні нової інформації. Будучи неспроможним відійти від свого стереотипного бачення ситуації, політичний лідер буде думати, що ця інформація неправильна, тенденційна, чи зовсім не сприйматиме її [10, с. 139].

Для прийняття своєчасних і адекватних рішень необхідна ефективна організація процесу інформаційного забезпечення особи, яка приймає політичні рішення. Однак, чим вища значимість рішень, які приймаються, тим сильнішою виявляється недостатність інформаційно - технологічних засобів підтримки управлінських рішень, особливо це проявляється в умовах глобалізації. У таких випадках визначальну роль починають відігравати психологічні характеристики особи, яка приймає рішення. На рівні прийняття політичних рішень психологічний фактор виходить на перший план і, фактично, домінує над усіма іншими факторами. Особливу роль у прийнятті рішень відіграє інтелект.

Пам'ять особи, яка приймає рішення, містить безліч моделей ситуацій, що описують певні події та дії, а також певним чином структуровані загальні фонові знання, які значно відрізняються у різних осіб, що перебувають на рівні прийняття політичних рішень. У міру надходження нової інформації, а глобалізація сприяє її швидкому поширенню, часом діаметрально протилежної точки зору на одну й ту ж саму соціально - політичну проблему, активізується і вибирається з пам'яті модель поточної ситуації, а також релевантна загальнофонова інформація. З активізованої моделі ситуації вибирається та інформація, яка може бути корисною. У процесі прийняття рішення, особливо у разі нестандартних ситуацій, може відбуватися часткове коригування або радикальна реорганізація вихідної моделі проблемної ситуації. У цілому прийняття рішень є процесом трансформації різних структур знання.

Для осіб, які приймають рішення, важливо в першу чергу використовувати певні стратегії при прийнятті політичних рішень, деякі узагальнені прийоми і процедури управління процесом прийняття рішень [10, с. 141]. Аналіз кожного конкретного чинника дозволяє сформулювати такі загальні рекомендації, виконання яких сприятиме підвищенню ефективності прийняття рішень:

- забезпечення кадрового контролю за ресурсами влади, створення власної політичної команди;
- цілеспрямоване структурування контекстної групи осіб, які приймають рішення;
- організація ефективного управління інформаційно-комунікативною си-

стею прийняття політичних рішень.

Доцільно в рамках тематичної групи (на рівні експертів) створити спеціальну групу інформаційної підтримки рішень, яка координує діяльність усієї інформаційно - комунікативної системи з метою своєчасної підготовки інформації, необхідної для прийняття рішень:

- використання спеціальних організаційних методів нейтралізації фактора екстремальності;

- використання різних стратегій при прийнятті політичних рішень.

Нерідко актори політичних рішень використовують різні типи стратегій (ліберальні, радикальні тощо) інтуїтивно, без чіткого розуміння конкретної специфіки використовуваної стратегії.

Реалії сучасної політичної дійсності, розвиток демократичних інститутів та форм політичної влади вказують також і на необхідність підвищення загальної «політичної культури» суб'єктів влади різних рівнів, що передбачає, крім усього іншого, знання основних характеристик процесу прийняття політичних рішень.

Таким чином, чи не найбільша проблема в аналізі прийняття політичних рішень – в необхідності враховувати широке коло факторів, які належать не до самого механізму прийняття політичних рішень, а до того «контекстного» простору, в якому діє особа, що приймає рішення. Побудова ефективних моделей прийняття політичних рішень у першу чергу передбачає аналіз владних, інформаційних та комунікативно-психологічних аспектів прийняття рішень.

Як свідчить проведений аналіз сучасної наукової літератури, на процес прийняття рішень, насамперед, суттєво впливають «психологічні константи» особистості (темперамент, характер, пам'ять, інтелект тощо), особистісні знання людей, які приймають рішення, а також ті когнітивні схеми прийняття рішень, якими оперує особа, що перебуває на рівні прийняття рішень. Різні конкретні когнітивні особливості функціонування особистісних знань відносно незалежні одна від одної і в той же час у своїй сукупності утворюють цілісний когнітивний стиль мислення осіб, що приймають рішення, від якого, разом з іншими характеристиками, суттєво залежить весь процес підготовки, прийняття та реалізації політичних рішень. Владні, інформаційно-комунікативні та психологічні фактори у своїй сукупності утворюють певний змістовний фундамент, на основі якого можуть бути виявлені і сформульовані конкретні методи і стратегії прийняття політичних рішень. Перш за все, важливо враховувати різні якісні методи прийняття політичних рішень (аналітичний метод, метод гілок, змішаний метод та ін.), психологічні типи прийняття рішень (інтуїтивні, прагматичні, раціональні), а також загальний механізм прийняття політичних рішень, що включає в себе три такі узагальнені компоненти: політичну проблему; якісні етапи вирішення проблеми; особу, яка приймає рішення.

Не можна сприймати глобалізацію одномірно і лінійно, розглядаючи її як процес прогресуючої інтернаціоналізації громадського життя. Тому політичні задачі в процесі управління необхідно пов'язувати з технологічними складовими системи захисту національного суверенітету,

посиленням факторів соціальної консолідації суспільства в Україні. Головна проблема полягає в тому, щоб органічно з'єднати задачі європейської інтеграції з утвердженням моделі соціально орієнтованого й одночасно структурно-інноваційного розвитку української економіки. Шлях для практичного втілення цієї ідеї – це шлях гуманізації соціальних процесів і послідовної зміни людської самосвідомості в даному напрямку. Успішність інтеграції України в європейський і світовий економічний простір, здатність нашої держави реалізувати свій потенціал в умовах розгортання процесів глобалізації залежить від правильності вибору відповідної стратегії розвитку, що повинна базуватися на нових інноваційно-інтелектуальних підходах. Така стратегія повинна бути розроблена як для держави в цілому, так і для окремих регіонів країни, бути основою побудови і розвитку їхніх раціональних взаємин.

Проведений аналіз теоретичних і практичних проблем прийняття політичних рішень в умовах глобалізації дозволяє зробити висновок, що в сучасній політичній практиці існує потреба в науковому осмисленні та поєднанні теорії і практики в цій проблемі. З одного боку, політологи створюють різні конструкції, іноді складні для сприйняття не тільки вченими, але й практиками. З іншого, більшість сучасних політиків, які не мають базової політологічної освіти, допускають досить грубі прорахунки та елементарні помилки при прийнятті важливих політичних рішень. Цим самим інколи завдають збитків державі як економічних, так і моральних.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Bodnar A. Decyzje polityczne. Elementy teorii/ A. Bodnar. – Warszawa, 1995. – 51 s.
2. Войтович Р. В. Глобалізаційні процеси в сучасному світі : навч.-метод. матеріали / Р. В. Войтович, М. Т. Солоха ; уклад. Г. І. Бондаренко. – К. : НАДУ, 2013. – 52 с.
3. Гаман-Голутвина О. В. Взаимодействие политических и экономических элит современной России: кто даст денег на Отчизну? / О. В. Гаман-Голутвина // Век. – 2000. – № 48. – С. 3.
4. Дегтярев А. А. Принятие политических решений: учеб. пособие / А. А. Дегтярев. – М.: КДУ, 2004. – 416 с.
5. Саймон Г. А. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції / Г. А. Саймон [пер. з англ.]. – Вид. переробл. і доп. числен. заув. авт. – К.: АртЕк, 2001. – 392 с.
6. Соколенко С. Глобальные рынки XXI столетия. Перспективы Украины / С. Соколенко – К.: Логос, 1998. – 565 с.
7. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоур [пер. с англ.]. — М.: Дело, 1992. – 702 с.
8. Майерс Д. Соціальна психологія. Ч. 1 / Д. Майерс – СПб., 1997. – 512с.
9. Клементевич Т. Процесс принятия политических решений / Т. Клементевич // Элементы теории политики [под ред. Макаренко В.П.]. – Ростов н/Д, 1991. – 388 с.
10. Примуш М. Процес глобалізації і прийняття політичних рішень / М. Примуш – Український науковий журнал «ОСВІТА РЕГІОНУ» – №1. – 2011. – С. 137–142.

Подвирная Н. С., кандидат политических наук, доцент кафедры экономики и менеджмента факультета управления финансами и бизнесом Львовского национального университета им. И. Франко (Львов, Украина), E-mail: podvirna.n@

gmail.com

Влияние процесса глобализации на принятие политических решений.

Аннотация. Статья посвящена проблемам глобализации и пониманию такой категории, как решение. Анализируются взгляды западных специалистов в сфере управления, рассматриваются главные актеры, которые принимают политические решения, исследуются особенности мышления политического лидера.

Ключевые слова: глобализация, политическое решение, управление, индивидуальное информационное пространство, бюрократия, мышление, политический лидер.

Podvirna N., PhD of political sciences, associate Professor of the department of Economics and management, faculty of financial management and business Ivan Franko Lviv national University (Lviv, Ukraine), E-mail: podvirna.n@gmail.com

The influence of the globalization process on implementation of political decisions.

Abstract. The current political process at any country is closely connected with the process and mechanism of political decision-making, and also the person who takes these decisions. The process of globalization that began in the end of second millennium, its actualization, direction and even its existence is also directly associated with accepted top-level political decisions of the country. This article is devoted to globalization and understanding of such categories as decisions. We considering two circulated points of view regarding the role of decisions in the system of political management and in the system of public administration and public policy. Characterizing the policymaking process. Miscellaneous government entities usually have not the same vision of political problems, political goals are formed, usually in the form of alternatives that provide several options how to achieve the required result, as given specific recommendations for the formulation and consideration of alternatives. Giving the analysis of western experts in management, reviews the main actors who make political decisions. Disclosing features of political leader thinking through the styles of management. Characteristics of thinking of a political leader can be considered as the collective term. Considering the specific properties of thinking: flexibility, performance, speed, analyticity. Analyzing the ability of leader to perceive and process information for the development of an effective solution. In the process of decision-making, the decisive role played an individual information space. This means that the effectiveness of policy making considerably depends on psychological characteristics of the subject of decision-making, as well as it depends on informational uncertainty. It is inherent not only with external environment but also with decision-making process and may mean not only incomplete information and lack of clear criteria for selecting decision, and with unclear qualitative description of the problem situation.

Keywords: globalization, political decision, management, individual information space, bureaucracy, thinking, political leader.

УДК 327.7

Соломенна Т.,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри всесвітньої історії Чернігівського національного
педуніверситету імені Т. Г. Шевченка

(Чернігів, Україна), E-mail: Solomenna@mail.ru

ОБСЕ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КРИЗИ

Анотація. У статті «ОБСЕ та врегулювання української кризи» проаналізовано